

Orta ixtisas təhsili müəssisələri tələbələrinin biliyinin qiymətləndirilməsinin çoxballı sistemi haqqında müvəqqəti

ƏSASNAMƏ

1. Ümumi anlayış

Biliyinin qiymətləndirilməsinin çoxballı sistemi tələbələrin tədris fəaliyyəti nəticəsində fənnin öyrənilməsində əldə etdikləri biliklərin qiymətləndirilməsinin mövcud sistemini təkmilləşdirmək və onun səmərəliliyini artırmaq məqsədi daşıyır. Bu sistem tələbəyə fərdi yanaşmanı təmin etməklə onun tədris prosesindəki fəaliyyətinin aşağıda göstərilən əsas istiqamətlərini əhatə edir:

- Nəzəri, təcrübə, laboratoriya dərslərinə davamiyyətini;
- Nəzəri, təcrübə dərslərində müxtəlif formalı yoxlamalar (frontal sorğular kollokviumlar, praktiki məsələlərin həlli və s.) əsasında bilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsini;
- Laboratoriya dərslərində nəzərdə tutulmuş işlərin nəzəri cəhətdən araşdırılıb yerinə yetirilməsini və təhvil verilməsini;
- kurs işinin (layihəsinin) yazılması, mövcud standartlara uyğun tərtibi və onların müdafiəsini;
- təcrübələrin , (istehsalat və ya pedaqoji) nəticələrini;
- buraxılış işlərinin hazırlanmasını müdafiəsini və ya dövlət imtahanlarının keçirilməsini.

Tələbələrin semestr (tədris ili) ərzində fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balların yarısı semestr (tədris ili) ərzindəki fəaliyyətə, digər yarısı isə imtahanın nəticələrinə görə toplanır.

Balların miqdarı aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

- 50 bal imtahanın və ya imtahanı olmayan fəndən yekun kollekviumun nəticəsinə görə; (yekun kollekviumu fənnin tədrisinə ayrılmış saatların hesabına sonuncu dərstdə keçirilir)
- 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə;
- 10 bal kurs layihələrinin (işlərinin) müdafiəsinə görə;
- 30 bal nəzəri, təcrübə və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə.

Eyni fəndən həm laboratoriya və həm də nəzəri təcrübə dərsləri olduğu halda hər birinə 15 bal ayrılır.

Fənn üzrə kurs layihəsi (kurs işi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal nəzəri təcrübə və ya laboratoriya əlavə olunur.

Əgər fənnin tədrisi yalnız məşğələ və ya seminar şəklində nəzərdə tutularsa bu zaman davamiyyətə ayrılmış 10 bal istisna olmaqla qalan 40 bal tədrisin bu növ göstəricilərinə görə hesablanır.

Qrup jurnalında dərstdə iştirak etməyən tələbələrə həmin saata "q/b" sorğulara cavab verənlərə müvafiq "bal" dərstdə iştirak edən lakin qiymət almayanlara isə "i/e" yazılmalıdır.

Konkret fənn üzrə semestr (il) ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə tələbələrin biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

- 50 baldan aşağı (50-da daxil olmaqla), - "qeyri-kafi" ;
- 51-70 bal "kafi";
- 71-85 "yaxşı";
- 86-100 "əla".

İmtahan cədvəllərində tələbələrin qiymət kitabçalarında, təhsil haqqında sənədlərə (diplomlara) əlavələrdə və digər sənədlərdə ənənəvi qiymətlərlə yanaşı tələbələrin fənlər üzrə qazandıqları ballar da qeyd olunmalıdır.

2. İmtahan sessiyasının təşkili və keçirilməsi qaydaları

İmtahan sessiyası tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi və nəzarəti forması olub, tədris ili ərzində iki dəfə (1-ci kurslarda bir dəfə) keçirilir. Sessiyanın başlanğıcına qədər direktorun əmri ilə hər bir şöbə üzrə münaqişə komissiyası yaradılır.

İmtahanlar yazılı formada aparılır. İmtahanların aparılmasında nizam-intizama və eləcə də onun gedişinə nəzarət etmək məqsədilə fənni tədris edən müəllim ilə birlikdə həmin fənn üzrə mütəxəssis olmayan iki nəfər nəzarətçi təyin edilir.

İmtahanın gedişində icazə verilmir:

- danışmaq və başqalarına mane olmaq;
- kitabdən, mühazirə konspektlərindən, mobil telefondan və sair icazə verilməyən materiallardan istifadə etmək;
- imtahan biletini təhvil vermədən imtahandan çıxmaq.

Kənar şəxslərin (təhsil müəssisəsinin rəhbərliyinin nümayəndəsindən başqa) imtahan keçirilən auditoriyaya daxil olması qadağandır.

Yuxarıda göstərilən normalara tələbə tərəfindən əməl olunmadıqda müəllim-nəzarətçi imtahan biletini və cavab blanklarını alır və onu auditoriyadan çıxarır. İmtahan üçün ayrılmış üç akademik saat başa çatdıqdan sonra cavablar yığılır, orta ixtisas məktəbinin rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilmiş şəxs tərəfindən kodlaşdırılır və tələbələrin yazılı cavabları fənni tədris edən müəllim tərəfindən yoxlanılaraq qiymətləndirilir. Müəllimin yazı işinə verdiyi qiymət fənn komissiyasının sədri tərəfindən təsdiq olunur.

Bundan sonra imtahan nəticələri (toplanan ballar) müəllim tərəfindən xüsusi cədvəllərə köçürülür və müvafiq şöbəyə təhvil verilir.

Şöbə tərəfindən semestr ərzində toplanan ballara uyğun fənn üzrə tələbənin qiyməti müəyyənləşdirilir.

Nəticələr imtahan verilən gün (müstəsna hallarda növbəti iş günü) elan edilir. İmtahan nəticələri elan olunduğu gün verilən qiymətə etiraz edən tələbə ərizə ilə münaqişə komissiyasının sədrinə müraciət edir. Sədr işin yenidən yoxlanılmasını təşkil edir.

Münaqişə komissiyasına ilkin yoxlamanın nəticələrinə düzəliş etmək səlahiyyəti verilir.

3. İmtahana görə balın yığılması

Balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahandan və ya yekun kollektivumdan qiymət almaq üçün tələbə fənn üzrə tərtib olunmuş 5 suala cavab verməlidir

Hər bir sualın cavabı 10 balla qiymətləndirilir:

İmtahanın qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusunun məzmununu açar bilər;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçirilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, materialı tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin materialı izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır;
- 1-2 - bal tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr (tədris ili) ərzində fəaliyyət nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Akademik borcların ləğvi üçün tələbələrə 3 (üç) dəfə şərait yaradılır. Həmin borcların ləğvi orta ixtisas məktəbinin müəyyən etdiyi qayda və qrafik üzrə həyata keçirilir.

Tələbələrin imtahan yazı işləri fənnin tədrisi başa çatdıqdan sonra bir semestr saxlanılır.

4. Fənn üzrə dərslərə davamiyyətə görə balların hesablanması

Tədrisin bu növünə ayrılan balların yuxarı həddi 10-dur.

Dərsə davamiyyətə görə verilən balın miqdarı aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

- tələbə semestr (tədris ili) ərzində fənn üzrə ayrılmış bütün dərslərdə iştirak edərsə ona 10 bal verilir;

- semestr (tədris ili) ərzində fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan saatların hər buraxılan 10%-nə 1 bal çıxılır;

- Bütün fənlər üzrə semestr ərzində buraxılmış dərs saatlarının ümumi miqdarı normativ sənədlərlə (əsasnamələrlə) müəyyən olunmuş həddi aşdığı təqdirdə tələbə imtahan sessiyasına buraxılmır və onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

5. Nəzəri, təcrübə və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə balın müəyyənləşdirilməsi

Nəzəri, təcrübə və laboratoriya dərsləri tələbələrin keçilən fənni mənimsəməsini asanlaşdırmaq və praktik məsələlərin həllində vərdiş aşılamaq məqsədi daşıyır.

5.1. Nəzəri, təcrübə dərslərinin nəticələrinə görə balların hesablanması.

Yekun balın yuxarı həddi 30-dur. Əgər fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmayıbsa bu zaman kurs işinə ayrılmış 10 bal fənnin bu növünə ayrılaraq 40 balla qiymətləndirilir.

Nəzəri, təcrübə dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç) dəfə qiyməti (kollokviumlar, frontal sorğular, praktiki məsələlərin həlli və s.-dən) olduğu halda ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə ona bal ayrılmır.

Semestr ərzində ən azı 3 dəfə sorğunun keçirilməsi məcburidir. Üzursüz səbəbdən sorğuda iştirak etməyən tələbəyə 0 bal yazılır.

Nəzəri, təcrübə dərslərinə görə tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi semestr (tədris ili) ərzində aparılan frontal sorğuların, kollokviumların və s. nəticələrinə görə müəllim tərəfindən aşağıdakı meyarlar əsasında müəyyənləşdirilir:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;

- 9 bal - tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açma bilir;

- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

- 7 bal - tələbə keçirilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;

- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;

- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, materialı tam əhatə edə bilmir;

- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin materialı izah edərək bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır;

- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;

- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Jurnalda bu ballar aşağıdakı kimi qeyd olunur:

- ''10'' - on
- ''9''- doqquz
- ''8''- səkkiz
- ''7''- yeddi
- ''6''- altı
- ''5''- beş
- ''4''- dörd
- ''3''- üç
- ''2''- iki
- ''1''- bir
- ''0''- sıfır

Jurnaldakı ballara əsasən müəllim xüsusi cədvəldə tələbənin fəaliyyətinin nəticəsini qiymətləndirir və ümumiləşdirilmək üçün şöbəyə təhvil verilir.

Tələbənin semestr (tədris ili) ərzində aldığı balların orta qiyməti hesablanır və fənnin tədrisinin bu növü üçün nəzərdə tutulmuş maksimum bal həddinə vurularaq 10-a bölünməklə müəyyənləşdirilir.

Fənnin bu növünü tədris edən müəllim jurnalda tələbənin üç dəfədən az qiyməti olmasına və cədvəldə qeyd olunan yekun balı ilə qrup jurnalında göstərilən cari yoxlama ballarının arasındakı uyğunsuzluğa görə məsuliyyət daşıyır.

5.2. Laboratoriya dərslərinə görə balların hesablanması

Tədrisin bu növünə ayrılan balların maksimum həddi 15-dir. Əgər fənn üzrə nəzəri, təcrübə dərsləri və kurs işi nəzərdə tutulmayıbsa, bu zaman nəzəri təcrübə dərslərinə ayrılan 15 və kurs işinə ayrılmış 10 bal fənnin bu növünə ayrılır və 40 balla qiymətləndirilir.

Cari dərstdə yerinə yetirilən laboratoriya işi növbəti dərslə qədər (və ya dərslin özündə) təhvil verilir və müəllim bu barədə jurnalda müvafiq qeydiyyat aparır.

Yekun balı semestr (tədris ili) ərzində tələbənin təhvil verdiyi işlərin sayının cəmi nəzərdə tutulmuş laboratoriya işlərinin ümumi sayına nisbətini fənnin tədrisinin bu növünə ayrılmış maksimum bala vurmaqla hesablanır.

6. Kurs işinin (layihəsinin) yerinə yetirilməsinə görə balların hesablanması

Kurs işinin (layihəsinin) yazılması və müdafiəsi tələbənin müstəqil işinin əsas formalarından biri olub kursun proqramı üzrə tədris materialının mənimsənilməsinə nəzarət vasitəsidir. Kurs işlərinin mövzuları müvafiq fənn birləşmə komissiyaları tərəfindən hazırlanır və semestrin əvvəlində ən gec 15 gün müddətində tələbələrə paylanır. Kurs işi tələbənin fərdi əməyinin nəticəsidir və əsas etibarilə standart məsələlərin həllinə həsr olunur. Kurs işi mövcud standartlara cavab verməli və strukturu aşağıdakı kimi olmalıdır:

- giriş;
- mövzunun əsas məsələlərinin həlli (şərhi);
- nəticə (təkliflər);
- istifadə olunan ədəbiyyatın siyahısı.

Kurs işinin müdafiəsi üçün tələbə maksimum 10 bal qazana bilər. Bu balların hesablanması aşağıdakı meyarlar əsasında müəyyənləşdirilir:

- 10 bal - tələbə seçdiyi mövzunu tam əhatə edir, iş düzgün tərtib edilib, müdafiə zamanı onun cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə seçdiyi mövzunu tam əhatə edir, iş düzgün tərtib edilib, müdafiə zamanı onun cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açır;
- 8 bal - tələbə seçdiyi mövzunu tam əhatə edir, iş düzgün tərtib edilib, müdafiə zamanı cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

- 7 bal - tələbə seçdiyi mövzunu əhatə edir, işin tərtibində qüsurlara yol verilib, lakin müdafiə zamanı onun cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
 - 6 bal - tələbə seçdiyi mövzunu əhatə edir, işin tərtibində qüsurlara yol verilib, müdafiə zamanı bəzi məsələləri nəzəri cəhətdən əsaslandırma bilmir;
 - 5 bal - tələbə seçdiyi mövzunu əhatə edir, işin tərtibində qüsurlara yol verilib, müdafiə zamanı cavabları dəqiq deyil;
 - 4 bal - tələbə seçdiyi mövzunu işləyərkən səhvlərə yol verir, lakin müdafiə zamanı mövzunu açmağa başlayır;
 - 3 bal - tələbə seçdiyi mövzunu işləyərkən səhvlərə yol verir, müdafiə zamanı mövzunu açmaqda çətinlik çəkir;
 - 2 bal - tələbə seçdiyi mövzunu işləyərkən səhvlərə yol verir, müdafiə zamanı işə mövzunu açmağa bilmir;
 - 1 bal - tələbə seçdiyi mövzunu işləyərkən ciddi səhvlərə yol verir və müdafiə zamanı işə mövzudan qismən xəbəri olur;
 - 0 bal – tələbə tərəfindən kurs işi yazılmayıb.
- Kurs işlərinin (layihələrinin) müdafiəsi orta ixtisas məktəblərinin müəyyən etdiyi qaydada həyata keçirilir.

7. Təcrübələrin nəticələrinə görə balların hesablanması

Tədris planında nəzərdə tutulmuş təcrübənin nəticələrinə görə tələbənin toplaya biləcəyi balların maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balların yarısı təcrübəyə davamiyyətinə görə, digər yarısı isə təcrübə üzrə hesabatın hazırlanması və müvafiq qaydada komissiya qarşısında müdafiəsinə görə verilir.

Təcrübəyə davamiyyətinə görə tələbənin topladığı yekun bal tələbənin təcrübədə iştirak etdiyi saatların miqdarının davamiyyətə ayrılan maksimum bala (50 bal) vurularaq və təcrübəyə ayrılmış saatların miqdarına bölünməklə hesablanır.

Təcrübə üzrə hesabatın tərtib olunub və qəbuluna görə tələbənin yekun balının hesablanması meyarları və metodikası orta ixtisas məktəbinin Pedaqoji Şurası tərəfindən təsdiq olunur.

8. Buraxılış işinə və dövlət imtahanlarına görə balların hesablanması

Buraxılış işinin yazılması və müdafiəsinə görə tələbənin toplaya biləcəyi balların maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balların yarısı buraxılış işinin hazırlanması və tərtibinə, digər yarısı isə Dövlət Attestasiya Komissiyası qarşısında müdafiəsinə görə verilir.

Buraxılış işinin yazılması və müdafiəsinə görə balların hesablanması meyarları orta ixtisas məktəbinin pedaqoji şurası tərəfindən müəyyənləşdirilir.

Buraxılış işinin müdafiəsi mövcud qaydalara uyğun aparılır.

Dövlət imtahanının nəticələrinə görə tələbələrə toplaya biləcəyi balların maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir.

İmtahanda qiymət almaq üçün tələbə fənn (fənlər) üzrə tərtib olunmuş biletə uyğun 5 suala cavab verməlidir. Hər bir sualın cavabı 20 ballı qiymətləndirilir.

Balların hesablanması meyarı orta ixtisas məktəbinin pedaqoji şurası tərəfindən müəyyənləşdirilir.